

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] sit peccatu[m] accipere vsura[m] p[ro] pecunia mutuata? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

De peccato usurae quod committitur in mutuis, in quatuor articulos divisum.

D E inde considerandum est de peccato usurae, quod committitur in mutuis.

¶ Et circa hoc quaeruntur quatuor.

¶ Primo, utrum sit peccatum, accipere pecuniam in pretium pro pecunia mutuata: quod est accipere usuram?

¶ Secundo, utrum liceat pro eodem quamcumque utilitatem accipere, quasi in recompensationem mutui?

¶ Tertio, utrum aliquis restituere teneatur id quod de pecunia usuraria iusto lucro lucratus est?

¶ Quarto, utrum liceat accipere mutuo pecuniam sub usura?

ARTIC. I.

Utrum accipere usuram pro pecunia mutuata, sit peccatum?

A D primum sic proceditur. Videtur, quod accipere usuram pro pecunia mutuata, non sit peccatum. Nullus enim peccat ex hoc, quod sequitur exemplum Christi. Sed Dominus de seipso dicit, Luc. 19. Ego veniens cum usuris exegissem illam, scilicet pecuniam mutuata. Ergo non est peccatum accipere usuram pro mutuo pecuniae.

¶ 2 Præterea, Sicut dicitur in Psalm. 18. Lex Domini immaculata: quia scilicet peccatum prohibet. Sed in lege diuina conceditur aliqua usura: secundum illud Deuter. 23. Non fœnerabis fratri tuo ad usuram, pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam rem, sed alieno. Et quod plus est, etiam in præmium reponitur pro lege seruata: secundum illud Deut. 28. Fœnerabis gentibus multis, & ipse à nullo fœnus accipies. Ergo accipere usuram non est peccatum.

¶ 3 Præterea, In rebus humanis determinatur iustitia per leges ciuiles. Sed secundum eas conceditur usuras accipere. Ergo videtur non esse illicitum.

¶ 4 Præ-

417

3. d. 37.
art. 6. Et
mal. 9.
art. 4. Et
quoli.
ar. 19. Et
opus 71.
c. 4. et 19
cl. 1. S.
sane de
usuris c.
1. de usuris.

¶ 4 Præterea, Prætermittere consilia non obligat ad peccatum. Sed Luca 6. inter alia consilia ponitur, Date mutuum, nihil inde sperantes. Ergo accipere usuram non est peccatum.

¶ 5 Præterea, Pretium accipere pro eo, quod quis facere non tenetur, non videtur esse secundum se peccatum. Sed non in quolibet casu tenetur pecuniam habens eam proximo mutuare. Ergo licet ei aliquando pro mutuo accipere pretium.

¶ 6 Præterea, Argentum monetatum & in vasa formatum, non differt specie. Sed licet accipere pretium pro vasis argenteis accommodatis. Ergo etiam licet accipere pretium pro mutuo argentei monetati. Usura ergo non est secundum se peccatum.

¶ 7 Præterea, Quilibet potest licite accipere rem, quam ei dominus rei voluntariè tradidit. Sed ille qui accipit mutuum voluntariè, tradit usuram. Ergo ille qui mutuatur, licite potest accipere.

SED contra est, quod dicitur Exodi 22. Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi, qui habitat tecum, non urgebis eum quasi exactor: nec usuris opprimes.

RESPONDEO dicendum, quod accipere usuram pro pecunia mutuata, est secundum se iniustum, quia venditur id quod non est: per quod manifeste inæqualitas constituitur, quæ iustitiæ contrariatur. Ad cuius evidentiam sciendum est, quod quedam res sunt, quarum usus est ipsarum rerum consumptio: sicut vinum consumimus, eo utendo ad potum; & triticum consumimus, eo utendo ad cibum. Vnde in talibus non debet seorsum computari usus rei à re ipsa, sed cuicumque conceditur usus, ex hoc ipso conceditur res: & propter hoc in talibus, per mutuum, transfertur dominium. Si quis ergo seorsum vellet vendere vinum, & vellet seorsum vendere usum vini, venderet eandem rem bis, vel venderet id quod non est. Vnde manifestè per iniustitiam peccaret. Et simili ratione iniustitiam

tiam committit qui mutuat vinum, aut triticum, petens sibi duas recompensationes: vnam quidem restitutionem æqualis rei, aliam verò pretium vsus, quod vsura dicitur. Quædam verò sunt, quorum vsus non est ipsa rei consumptio: sicut vsus domus est inhabitatio, non autem dissipatio. Et ideo in talibus seorsum potest vtrumque concedi: puta cum aliquis tradit alteri dominium domus, reseruat sibi vsu ad aliquod tempus: vel e conuerso, cum quis concedit alicui vsum domus, reseruat sibi eius dominio. Et propter hoc licitè potest homo accipere pretium pro vsu domus, & præter hoc petere domum accommodatam: sicut patet in conductione, & locatione domus. Pecunia autem secundum Philosophum in * quinto Ethicorum, & in 1. Politicorum, principaliter est inuenta ad commutationes faciendas. Et ita proprius & principalis pecuniæ vsus, est ipsius consumptio, siue distractio, secundum quod in commutationes expenditur. Et propter hoc secundum se est illicitum pro vsu pecuniæ mutuatæ accipere pretium, quod dicitur vsura. Et sicut alia iniuste acquisita tenetur homo restituere, ita restituere tenetur pecuniam, quam per vsuram accepit.

Ad primum ergo dicendum, quod vsura ibi metaphorice accipitur pro superexcrecentia bonorum spiritualium, quam exigit Deus, volens vt in bonis acceptis ab eo, semper proficiamus: quod est ad utilitatem nostram, non eius.

Ad secundum dicendum, quod Iudæis prohibitum fuit accipere vsuram à fratribus suis, scilicet Iudæis: per quod datur intelligi, qd accipere vsuram à quocumque homine, est simpliciter malum. Debemus enim omnem hominem habere quasi proximum, & vt fratrem, præcipue in statu Euangelij, ad quod omnes vocantur. Vnde in Psal. 14 absolucè dicitur, Qui pecuniam suam non dedit ad vsuram. Et Ezech. 18. Qui vsuram non accepit, quod autem ab extraneis

*l. 5. Ethic.
c. 5. & 1.
Poli c. 6.
& 7. l. 5.*

traneis vsuram acciperent, non fuit eis concessum, quasi licitum, sed permiffum ad maius malum vitandum: ne fcilicet à Iudeis Deum colentibus vsuras acciperent propter auaritiã, cui dediti erant, vt habetur Ifa. 56. Quod autem in præmium promittitur, Fcenerabis gentibus multis, &c. fcenus ibi largè accipitur pro mutuo, ficur & Ecclesiast. 29. dicitur, Multi non caufa nequitie non fcenerati sunt, id est, non mutuauerunt. Promittitur ergo in præmium Iudæis abundantia diuitiarum: ex qua contingit quòd alijs mutuare poffint.

Ad tertium dicendum, quòd leges humane dimittunt aliqua peccata impunita, propter conditiones hominum imperfectorum, in quibus multæ utilitates impedirentur, fi omnia peccata diftrictè prohiberentur pœnis adhibitis. Et ideo vsuras lex humana concessit, non quasi æstimans eas esse fecundã iusticiã, sed ne impedirentur utilitates multorum. Vnde in ipfo iure ciuili dicitur, quòd res quæ vfu confumuntur, neque ratione naturali, neque ciuili recipiunt vsumfructum, & quòd Senatus non fecit eorum rerum vsumfructum: nec enim poterat. Sed quasi vsumfructum constituit, concedens, fcilicet vsuras. Et Philosoph. naturali ratione ductus dicit* in 1. Politic. quòd vsuraria acquisitio pecuniarum, est maxime præter naturam.

*1. 1 c 7. pa
non an-
te me. 1. 5*

Ad quartum dicendum, quòd dare mutuum, non semper tenetur homo: & ideo quantum ad hoc ponitur inter confilia. Sed quòd homo lucrum de mutuo non querat, hoc cadit sub ratione præcepti. Peccat tamen dici confilium per comparisonem ad dicta Pharifæorum, qui putabant vsuram aliquam esse licitam: ficur & dilectio inimicorum est confilium. Vel loquitur ibi non de spe vsurarij lucri, sed de spe, quæ ponitur in homine. Non enim debemus mutuum dare, vel quodcumque bonum facere propter spem hominis, sed propter spem Dei.

Ad quintum dicendum, quòd ille qui mutuare non

tene-

teneretur, recompensationem potest accipere eius, quod fecit, sed non amplius debet exigere. Recompensatur autem sibi secundum æqualitatem iustitiæ, si tantum ei reddatur, quantum mutuavit. Unde si amplius exigat pro vsu fructu rei, quæ alium vsu non habet, nisi consumptionem substantiæ, exigat pretium eius quod non est: & ita est iniusta exactio.

Ad sextum dicendum, quod vsus principalis vasorum argenteorum, non est ipsa eorum consumptio. Et ideo vsus eorum potest vendi licitè, seruato dominio rei. Vsus autem principalis pecuniæ argenteæ est distractio pecuniæ in commutationes. Unde non licet eius vsu vendere, cum hoc, quod aliquis velit eius restitutionem, quod mutuo dedit. Sciendū tamen quod secundarius vsus argenteorum vasorum posset esse commutatio: & talem vsu eorum non licet vendere. Et similiter potest esse aliquis secundarius vsus pecuniæ argenteæ, vtruta si quis concederet pecuniam signatam ad ostentationem, vel ad ponendum loco pignoris: & talem vsu pecuniæ licitè homo vendere potest.

Ad septimum dicendum, quod ille qui dat vsuram, non simpliciter voluntariè dat, sed cum quadam necessitate, in quantum indiget accipere pecuniam mutuo, quam ille qui habet, non vult sine vsura mutuare.

ARTIC. II.

Utrum liceat pro pecunia mutuata, aliquam aliam commoditatem expetere?

418

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod aliquis possit pro pecunia mutuata aliquam aliam commoditatem expetere. Vnusquisque enim licitè potest suæ indemnitati consulere. Sed quandoque damnum aliquis patitur ex hoc, quod pecuniam mutuauit. Ergo licitum est ei supra pecuniam mutuata aliquid aliud pro damno expetere vel etiam exigere.

Mal. 9. 13
4. 4. ad 10
Et opusc.
21. 9. 2. 68
4. Et opusc.
73. 6. 3. 68
7.

¶ 2 Præ-